

Rúbrica de reflexió sobre la pràctica docent

En aquest document es presenten una sèrie d'ítems en format de rúbrica que cobreixen cinc aspectes diferents de la pràctica docent: el suport emocional, l'organització de la situació educativa, el suport pedagògic, l'ensenyament responsiu, i la gestió del diàleg a l'aula. Els tres primers aspectes es basen en l'instrument d'observació CLASS¹, mentre que els dos darrers es basen en l'evidència empírica de dos projectes de recerca finançats per l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR) i liderats pel Grup de Recerca en Construcció del Coneixement (GRECC) de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya². Aquests projectes són:

- ▶ *L'escola a la Universitat: un nou context per aprendre a fer de mestre/a* (projecte EU), amb referència 2020 ARMIF 00007.
- ▶ *Del currículum a l'aula: eines i recursos per aprendre a guiar la construcció de coneixement a través del diàleg* (projecte DIALEDU), amb referència 2023 ARMIF 00026.

Per a la confecció de la rúbrica es van combinar els cinc aspectes mencionats amb l'instrument sobre nivells de reflexió docent NARRA³. La rúbrica pretén ser una eina per ajudar a organitzar la reflexió sobre la pràctica educativa, i mostrar a través d'una puntuació orientativa el grau de reflexió sobre aquesta pràctica:

- ▶ **Nivell 1:** s'identifica i es descriu una situació educativa (escriptura/discurs reflexiu).
- ▶ **Nivell 2:** es relaciona la situació educativa amb coneixements, creences i experiències prèvies (reflexió descriptiva).
- ▶ **Nivell 3:** es plantegen qüestions i/o hipòtesis sobre la situació educativa (reflexió).
- ▶ **Nivell 4:** es plantegen accions i objectius d'aprenentatge a partir de la reflexió (reflexió crítica).

Projecte de recerca liderat per:

Amb el suport de:

¹ L'instrument d'observació Classroom Assessment Scoring System (CLASS), desenvolupat per Hamre i Pianta (2010), permet avaluar la qualitat de les interaccions educatives a les aules d'educació infantil i primària. El sistema es basa en l'observació directa de la interacció entre educador i educand, reflectint a través d'un conjunt d'indicadors com és el clima de l'aula, la comunicació, la retroalimentació, l'organització de l'ambient i les diferents oportunitats d'aprenentatge que pot experimentar l'alumnat.

² Més informació sobre els dos projectes de recerca liderats pel GRECC i finançats per l'AGAUR a <https://mon.uvic.cat/escola-universitat/>

³ L'instrument sobre els nivells de reflexió docent Narrative Reflection Rubric Assessment (NARRA), desenvolupat per Alsina et al. (2017), considera quatre dimensions: 1) l'experiència, situació o activitat acadèmica o professionalitzadora; 2) les idees i creences prèvies; 3) la indagació i la focalització; i 4) la transformació. Alsina, À., Ayllón, S., Colomer, J., Fernandez-Peña, R., Fullana, J., Pallisera, M., Pérez-Burriel, M., & Serra, L. (2017). Improving and evaluating reflective narratives: A rubric for higher education students. *Teaching and Teacher Education*, 63, 148-158.

Rúbrica d'avaluació de dimensions i graus de reflexió sobre la pràctica docent

	No es dona (0)	Espectura/discurs reflexiu (1)	Reflexió descriptiva (2)	Reflexió (3)	Reflexió crítica (4)	Puntuació
 Suport emocional Habilitat per manejar el funcionament socioemocional de la classe.						
Clima positiu Reflexa l'ambient social i emocional a l'aula. Connexió positiva entre l'educador/a i els infants.	No reflexiona sobre cap situació relacionada amb el clima positiu o no s'escau reflexionar-hi (0).	Identifica i descriu una situació relacionada amb el clima positiu (1)	Relaciona una situació sobre el clima positiu amb els seus coneixements, creences i experiències prèvies (2)	Planteja qüestions i/o hipòtesis sobre una situació relacionada amb el clima positiu (3)	Es planteja accions i objectius d'aprenentatge a partir de la reflexió sobre el clima positiu (4)	
Clima negatiu Nivell de negativitat o agressions físiques o verbals presents a l'aula, ja siguin entre els infants o bé entre l'educador/a i els infants.	No reflexiona sobre cap situació relacionada amb el clima negatiu o no s'escau reflexionar-hi (0)	Identifica i descriu una situació relacionada amb el clima negatiu (1)	Relaciona una situació sobre el clima negatiu amb els seus coneixements, creences i experiències prèvies (2)	Planteja qüestions i/o hipòtesis sobre una situació relacionada amb el clima negatiu (3)	Es planteja accions i objectius d'aprenentatge a partir de la reflexió sobre el clima negatiu (4)	
Sensibilitat de l'educador/a Grau de consciència i capacitat de resposta de l'educador/a a les necessitats acadèmiques i/o emocionals dels infants.	No reflexiona sobre cap situació relacionada amb la sensibilitat de l'educador/a o no s'escau reflexionar-hi (0)	Identifica i descriu una situació relacionada amb la sensibilitat de l'educador/a (1)	Relaciona una situació sobre la sensibilitat de l'educador/a amb els coneixements, creences i experiències prèvies (2)	Planteja qüestions i/o hipòtesis sobre una situació relacionada amb la sensibilitat de l'educador/a (3)	Es planteja accions i objectius d'aprenentatge a partir de la reflexió sobre la sensibilitat de l'educador/a (4)	
Atenció a les perspectives dels infants L'educador/a posa èmfasi en els interessos, motivacions i punts de vista dels infants. Afavoreix l'autonomia dels infants proporcionant-los oportunitats per a això.	No reflexiona sobre cap situació relacionada amb l'atenció a les perspectives dels infants o no s'escau reflexionar-hi (0)	Identifica i descriu una situació relacionada amb l'atenció a les perspectives dels infants (1)	Relaciona una situació sobre l'atenció a les perspectives dels infants amb els coneixements, creences i experiències prèvies (2)	Planteja qüestions i/o hipòtesis sobre una situació relacionada amb l'atenció a les perspectives dels infants (3)	Es planteja accions i objectius d'aprenentatge a partir de la reflexió sobre l'atenció a les perspectives dels infants (4)	
Sobrecontrol (EP). Capacitat de l'educador/a per crear una atmosfera adequada per donar oportunitats per a l'autonomia i l'expressió de l'alumnat, evitant un control excessiu i una estructura rígida i massa estructurada.	No reflexiona sobre cap situació relacionada amb el sobrecontrol o no s'escau reflexionar-hi (0)	Identifica i descriu una situació relacionada amb el sobrecontrol (1)	Relaciona una situació sobre el sobrecontrol amb els coneixements, creences i experiències prèvies (2)	Planteja qüestions i/o hipòtesis sobre una situació relacionada amb el sobrecontrol (3)	Es planteja accions i objectius d'aprenentatge a partir de la reflexió sobre el sobrecontrol (4)	

	No es dona (0)	Espectura/discurs reflexiu (1)	Reflexió descriptiva (2)	Reflexió (3)	Reflexió crítica (4)	Puntuació
 Organització de la situació educativa Habilitat per manejar i organitzar l'activitat a l'aula						
Gestió del comportament Habilitat de l'educador/a per controlar el comportament dels infants utilitzant mètodes eficaços per prevenir i redirigir males conductes a l'aula.	No reflexiona sobre cap situació relacionada amb la gestió del comportament o no s'escau reflexionar-hi (0)	Identifica i descriu una situació relacionada amb la gestió del comportament (1)	Relaciona una situació sobre la gestió del comportament amb els coneixements, creences i experiències prèvies (2)	Planteja qüestions i/o hipòtesis sobre una situació relacionada amb la gestió del comportament (3)	Es planteja accions i objectius d'aprenentatge a partir de la gestió del comportament (4)	
Formats d'aprenentatge instruccional Capacitat de l'educador/a d'organitzar activitats, racons d'activitat, materials, etc., per maximitzar la motivació, mantenir l'interès i la capacitat d'aprendre dels infants.	No reflexiona sobre cap situació relacionada amb el format d'aprenentatge instruccional o no s'escau reflexionar-hi (0)	Identifica i descriu una situació relacionada amb el format d'aprenentatge instruccional (1)	Relaciona una situació sobre el format d'aprenentatge instruccional amb els coneixements, creences i experiències prèvies (2)	Planteja qüestions i/o hipòtesis sobre una situació relacionada amb el format d'aprenentatge instruccional (3)	Es planteja accions i objectius d'aprenentatge a partir de la reflexió sobre el format d'aprenentatge instruccional (4)	
Productivitat Maneig de l'educador/a del temps d'ensenyament i les rutines per maximitzar les oportunitats d'aprenentatge durant la jornada.	No reflexiona sobre cap situació relacionada amb la productivitat o no s'escau reflexionar-hi (0)	Identifica i descriu una situació relacionada amb la productivitat (1)	Relaciona una situació sobre la productivitat amb els coneixements, creences i experiències prèvies (2)	Planteja qüestions i/o hipòtesis sobre una situació relacionada amb la productivitat (3)	Es planteja accions i objectius d'aprenentatge a partir de la reflexió sobre la productivitat (4)	
Caos (EP). Capacitat de l'educador/a per gestionar de manera eficaç els comportaments a l'aula per evitar interrupcions freqüents, moments de disrupció i caos, i establir rutines clares.	No reflexiona sobre cap situació relacionada amb el caos o no s'escau reflexionar-hi (0)	Identifica i descriu una situació relacionada amb el caos (1)	Relaciona una situació sobre el caos amb els coneixements, creences i experiències prèvies (2)	Planteja qüestions i/o hipòtesis sobre una situació relacionada amb el caos (3)	Es planteja accions i objectius d'aprenentatge a partir de la reflexió sobre el caos (4)	

	No es dona (0)	Espectura/discurs reflexiu (1)	Reflexió descriptiva (2)	Reflexió (3)	Reflexió crítica (4)	Puntuació
 Suport pedagògic Capacitat per promoure habilitats lingüístiques i de desenvolupament cognitiu						
Desenvolupament de conceptes Ús per part de l'educador/a de tècniques per promoure les habilitats de pensament analític, a través de converses instructives i reflexives.	No reflexiona sobre cap situació relacionada el desenvolupament de conceptes o no s'escau reflexionar-hi (0)	Identifica i descriu una situació relacionada amb el desenvolupament de conceptes (1)	Relaciona una situació sobre el desenvolupament de conceptes amb els coneixements, creences i experiències prèvies (2)	Planteja qüestions i/o hipòtesis sobre una situació relacionada amb el desenvolupament de conceptes (3)	Es planteja accions i objectius d'aprenentatge a partir de la reflexió sobre el desenvolupament de conceptes (4)	
Qualitat de la retroalimentació Ús de l'educador/a de feedback (retroalimentació) per afavorir el desenvolupament d'habilitats d'aprenentatge i comprensió.	No reflexiona sobre cap situació relacionada amb la qualitat de la retroalimentació o no s'escau reflexionar-hi (0)	Identifica i descriu una situació relacionada amb la qualitat de la retroalimentació (1)	Relaciona una situació sobre la qualitat de la retroalimentació amb els coneixements, creences i experiències prèvies (2)	Planteja qüestions i/o hipòtesis sobre una situació relacionada amb la qualitat de la retroalimentació (3)	Es planteja accions i objectius d'aprenentatge a partir de la reflexió sobre la qualitat de la retroalimentació (4)	
Modelatge lingüístic Ús de tècniques d'estimulació del llenguatge i facilitació per part de l'educador/a, tant durant interaccions individuals, com en grups petits o amb tota la classe (per exemple: utilitzar nou vocabulari).	No reflexiona sobre cap situació relacionada amb la qualitat del modelatge lingüístic o no s'escau reflexionar-hi (0)	Identifica i descriu una situació relacionada amb el modelatge lingüístic (1)	Relaciona una situació sobre el modelatge lingüístic amb els coneixements, creences i experiències prèvies (2)	Planteja qüestions i/o hipòtesis sobre una situació relacionada amb el modelatge lingüístic (3)	Es planteja accions i objectius d'aprenentatge a partir de la reflexió sobre el modelatge lingüístic (4)	
Riquesa de mètodes d'instrucció (EP). Capacitat de l'educador/a per utilitzar una varietat d'estratègies per promoure el pensament dels infants i la seva comprensió del contingut a un nivell més profund i complex.	No reflexiona sobre cap situació relacionada amb la riquesa de mètodes d'instrucció o no s'escau reflexionar-hi (0)	Identifica i descriu una situació relacionada amb la riquesa de mètodes d'instrucció (1)	Relaciona una situació sobre la riquesa de mètodes d'instrucció amb els coneixements, creences i experiències prèvies (2)	Planteja qüestions i/o hipòtesis sobre una situació relacionada amb la riquesa de mètodes d'instrucció (3)	Es planteja accions i objectius d'aprenentatge a partir de la reflexió sobre la riquesa de mètodes d'instrucció (4)	

	No es dona (0)	Espectura/discurs reflexiu (1)	Reflexió descriptiva (2)	Reflexió (3)	Reflexió crítica (4)	Puntuació
 Ensenyament responsiu Capacitat per adaptar l'ensenyament a les necessitats individuals de l'alumnat						
Compartició de l'objectiu amb l'alumnat Explicita/exposa l'objectiu de la proposta/activitat; Adapta l'explicació de l'objectiu a la diversitat de l'alumnat; Assegura la comprensió de l'objectiu de la proposta/activitat (modelatge)	No reflexiona sobre el fet de compartir l'objectiu amb l'alumnat a l'inici de l'activitat o no s'escau reflexionar-hi (0)	Identifica i descriu com s'ha compartit l'objectiu amb l'alumnat a l'inici de l'activitat (1)	Relaciona la importància de compartir l'objectiu amb l'alumnat a l'inici de l'activitat amb els coneixements, creences i experiències prèvies (2)	Planteja qüestions i/o hipòtesis sobre el fet de compartir l'objectiu amb l'alumnat a l'inici de l'activitat (3)	Es planteja accions i objectius d'aprenentatge a partir de la reflexió sobre la compartició de l'objectiu amb l'alumnat a l'inici de l'activitat (4)	
Facilitació de la verbalització de les idees inicials de l'alumnat Realitza bones preguntes; Evoca situacions viscudes per part de l'alumnat, i si cal, demana completar relats o reconduir la conversa cap a l'objectiu de la proposta/activitat; Crea expectatives cap a la situació d'aprenentatge; Assegura l'atenció de tot l'alumnat	No reflexiona sobre com s'ha facilitat la verbalització de les idees inicials de l'alumnat o no s'escau reflexionar-hi (0)	Identifica i descriu com s'ha facilitat la verbalització de les idees inicials de l'alumnat (1)	Relaciona la importància de facilitar la verbalització de les idees inicials de l'alumnat amb els coneixements, creences i experiències prèvies (2)	Planteja qüestions i/o hipòtesis sobre el fet de facilitar la verbalització de les idees inicials de l'alumnat (3)	Es planteja accions i objectius d'aprenentatge a partir de la reflexió sobre la facilitació de la verbalització de les idees inicials de l'alumnat (4)	
Estimulació i acompanyament del pensament de l'alumnat durant el procés Manté les expectatives a partir de l'obra que es va creant; No anticipa la resposta ni el que pot passar; Amplia vocabulari; Promou l'exploració de les propostes que es van generant; Provoca la comprovació i el raonament (relació causa-efecte); Assegura la participació de tot l'alumnat	No reflexiona sobre l'estimulació i l'acompanyament del pensament de l'alumnat o no s'escau reflexionar-hi (0)	Identifica i descriu com s'ha estimulat i acompanyat el pensament de l'alumnat durant el procés (1)	Relaciona la importància de facilitar l'estimulació i l'acompanyament del procés de pensament de l'alumnat durant el procés (2)	Planteja qüestions i/o hipòtesis sobre el fet d'estimular i acompanyar el pensament de l'alumnat durant el procés (3)	Es planteja accions i objectius d'aprenentatge a partir de la reflexió sobre l'estimulació i l'acompanyament del pensament de l'alumnat durant el procés (4)	
Reconeixement per part del/la docent sobre la solució aportada Destaca algun tret de la solució de cada alumne/a o de cada grup d'alumnes; reconeix el procés de resolució/creació; accepta diferents solucions com a vàlides; recull si s'han complert els objectius de la proposta	No reflexiona sobre el reconeixement de les obres creades per l'alumnat o no s'escau reflexionar-hi (0)	Identifica i descriu com s'ha reconegut per part del/la docent l'obra creada (1)	Relaciona la importància de reconèixer per part del/la docent l'obra creada (2)	Planteja qüestions i/o hipòtesis sobre el fet de reconèixer per part del/la docent l'obra creada (3)	Es planteja accions i objectius d'aprenentatge a partir de la reflexió sobre el reconeixement per part del/la docent sobre l'obra creada (4)	
Facilitació i estimulació de l'expressió de l'opinió de l'alumnat Fa compartir sentiments, desitjos, emocions...; Reconeix, regula i accepta verbalment l'expressió d'emocions; Escolta activament i genera confiança en l'expressió de totes les opinions; Gestiona/Facilita l'expressió de tot l'alumnat	No reflexiona sobre l'expressió de l'opinió de l'alumnat o no s'escau reflexionar-hi (0)	Identifica i descriu com s'ha facilitat i estimulat l'expressió de l'opinió de l'alumnat (1)	Relaciona la importància de facilitar i estimular l'expressió de l'opinió de l'alumnat (2)	Planteja qüestions i/o hipòtesis sobre el fet de facilitar i estimular l'expressió de l'opinió de l'alumnat (3)	Es planteja accions i objectius d'aprenentatge a partir de la reflexió sobre la facilitació i estimulació de l'expressió de l'opinió de l'alumnat (4)	

	No es dona (0)	Espectura/discurs reflexiu (1)	Reflexió descriptiva (2)	Reflexió (3)	Reflexió crítica (4)	Puntuació
 Gestió del diàleg a l'aula Capacitat dels docents per guiar la construcció de coneixement de l'alumnat a través del diàleg a l'aula						
Compartir Capacitat dels docents per promoure que tot l'alumnat pugui expressar les seves pròpies idees, pensaments, opinions o experiències amb el grup. Es tracta de fomentar la participació activa de tot l'alumnat per compartir els punts de vista i contribuir al diàleg a l'aula. <i>Per exemple, realitzant bones preguntes, evocant situacions viscudes per part de l'alumnat, creant expectatives cap a la situació d'aprenentatge, etc.</i>	No reflexiona sobre cap situació relacionada amb el fet de compartir les idees, pensaments, opinions o experiències de l'alumnat (0)	Identifica i descriu una situació relacionada amb el fet de compartir les idees, pensaments, opinions o experiències de l'alumnat (1)	Relaciona una situació sobre el fet de compartir les idees, pensaments, opinions o experiències de l'alumnat, amb els coneixements, creences i experiències prèvies que es tenen sobre la manera d'ensenyar (2)	Planteja qüestions i/o hipòtesis sobre una situació relacionada amb el fet de compartir les idees, pensaments, opinions o experiències de l'alumnat (3)	Es planteja accions i objectius d'aprenentatge a partir de la reflexió sobre el fet de compartir les idees, pensaments, opinions o experiències de l'alumnat (4)	
Articular Capacitat dels docents per promoure l'habilitat de tot l'alumnat per explicar, elaborar o clarificar les idees de manera més detallada. Implica la capacitat de l'alumnat per comunicar els seus pensaments de forma coherent i estructurada, aprofundint els seus arguments i explicacions. <i>Per exemple, demanant completar relats o reconduint la conversa cap a l'objectiu de la proposta/activitat, mantenint les expectatives a partir de l'obra/solució que es va creant, no anticipant la resposta ni el que pot passar, ampliant vocabulari, promovent l'exploració de les propostes que es van generant, etc.</i>	No reflexiona sobre cap situació relacionada amb el fet d'ajudar a articular les idees, pensaments, opinions o experiències de l'alumnat de manera més detallada per aprofundir en els seus arguments i explicacions (0)	Identifica i descriu una situació relacionada amb el fet d'ajudar a articular les idees, pensaments, opinions o experiències de l'alumnat de manera més detallada per aprofundir en els seus arguments i explicacions (1)	Relaciona una situació sobre el fet d'ajudar a articular les idees, pensaments, opinions o experiències de l'alumnat de manera més detallada per aprofundir en els seus arguments i explicacions, amb els coneixements, creences i experiències prèvies que es tenen sobre la manera d'ensenyar (2)	Planteja qüestions i/o hipòtesis sobre una situació relacionada amb el fet d'ajudar a articular les idees, pensaments, opinions o experiències de l'alumnat de manera més detallada per aprofundir en els seus arguments i explicacions (3)	Es planteja accions i objectius d'aprenentatge a partir de la reflexió sobre el fet d'ajudar a articular les idees, pensaments, opinions o experiències de l'alumnat de manera més detallada per aprofundir en els seus arguments i explicacions (4)	
Construir Habilitat dels docents per promoure la capacitat de tot l'alumnat per ampliar, enriquir o desenvolupar les idees presentades per ells mateixos o per altres companys. Es tracta de construir sobre les contribucions prèvies, ja sigui oferint noves perspectives, fent connexions amb conceptes previs o generant discussions més profundes. <i>Per exemple, provocant la comprovació i el raonament (relació causa-efecte), destacant algun tret de l'obra/solució de cada infant, reconeixent el procés de creació, acceptant diferents formes de solució, recollint si s'han complert els objectius de la proposta, etc.</i>	No reflexiona sobre cap situació relacionada amb ajudar a l'alumnat a ampliar, enriquir o desenvolupar les seves idees (0)	Identifica i descriu una situació relacionada amb ajudar a l'alumnat a ampliar, enriquir o desenvolupar les seves idees (1)	Relaciona una situació sobre ajudar a l'alumnat a ampliar, enriquir o desenvolupar les seves idees, amb els coneixements, creences i experiències prèvies que es tenen sobre la manera d'ensenyar (2)	Planteja qüestions i/o hipòtesis sobre una situació relacionada amb ajudar a l'alumnat a ampliar, enriquir o desenvolupar les seves idees (3)	Es planteja accions i objectius d'aprenentatge a partir de la reflexió sobre ajudar a l'alumnat a ampliar, enriquir o desenvolupar les seves idees (4)	